

Ilmastosuunnitelma 2030 –seminaarin tiivistelmä

Ympäristöministeriön seminaarissa 12.2. pohdittiin mitä on edessä, jotta liikenteessä, asumisessa ja ruuantuotannossa saavutetaan vuodelle 2030 asetetut päästötavoitteet.

Tilaisuuden avasi maatalous- ja ympäristöministeri **Kimmo Tiilikainen**, joka korosti päästövähennyksiä bisnesmahdollisuutena. Pariisin ilmastopimuksen viesti on, että pelikenttä tasoittuu, kun muut lähtevät talkoisiin joissa EU ja Suomi ovat jo. Työpaikkojen turvaaminen helpottuu ja samalla uusien luomisessa on paljon mahdollisuuksia. Suomalaista osaamista alalta riittää. Toteutuksessa on mahdollista löytää tilanteita, jossa kohtaavat tuotto, bisnesmahdollisuus ja yhteiskunnallinen hyöty. EU:n vuoden 2030 päästötavoitteiden saavuttamisessa on vielä paljon työtä jäljellä, joten liikkeelle kannattaa lähteä ajoissa.

Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelman valmistelusta vastaavan työryhmän puheenjohtaja Merja Turunen kertoi, miten suunnitelman laatiminen käytännössä etenee. Kevään aikana tehdään sektorikohtaiset (asuminen ja rakentaminen, liikenne, maatalous) suunnitelmat ja syksyllä nämä sovitetaan yhteen. Työn sisältöä ohjaa kesäkuussa 2015 voimaantullut ilmastolaki. Valmista pitäisi olla vuoden 2017 alkuun mennessä. Rinnalla valmistellaan työ- ja elinkeinoministeriön johdolla uutta energia- ja ilmastostrategiaa.

“Energiasta pitää tehdä hauskaa!”

Sektorikeskusteluja viriteltiin kolmessa eri paneelikeskustelussa. Ensimmäisen keskustelun teema oli asuminen ja rakentaminen ja mukana olivat **Heli Kotilainen** Green Building Council Finlandista, **Teppo Lehtinen** ympäristöministeriöstä ja energia-aktivisti **Janne Käpylehto**. Keskustelu aloitettiin yhdyskuntasuunnittelun merkityksestä päästöjen vähentämiseksi. Teppo Lehtinen korosti, miten ympäristön pitäisi kannustaa liikkumaan muulla tavoin kuin henkilöautolla. Heli Kotilainen painotti miten tärkeää on, että koko systeemi toimii. Suunniteltaessa täytyy huomioida, miten palvelut sijoitetaan ja miten rakennuksia käytetään. Kulutuksen seuraamisella on suuri rooli. Kotilainen kannusti yrittäjiä mukaan: Miksei ole hyvää softaa talon energiankulutuksen mittaamiseen niin kuin Fitbit on kehoon? “Energiasta pitäisi tehdä hauskaa. Asia alkaa kiinnostaa ja osataan vaatia politikoilta enemmän!”, Janne Käpylehto sanoi.

“Tulevaisuuden kuluttajat vaikuttavat siihen, että meillä on kestävä maataloutta”

Ruuasta ja maataloudesta olivat keskustelemassa **Maija Itkonen** Gold and Greenistä, **Markus Eerola** Knehtilän tilalta ja **Veli-Pekka Reskola** maa- ja metsätalousministeriöstä. Keskustelu aloitettiin luvuista, joiden mukaan ruuan suurimmat päästöt syntyvät alkutuotannosta. Veli-Pekka Reskola muistutti, että vaikka alkutuotanto on ruuantuotannossa suurin yksittäinen päästötékijä, ketju sen jälkeen on yhteen laskettuna myös suuri, joten kuluttajillakin on väliä. Markus Eerolan mielestä kuluttajilla on ratkaiseva rooli siinä, onko meillä tulevaisuudessa kestävä maataloutta ja onko Suomessa tulevaisuudessa isoja vai pieniä tiloja. Kohtuullisen kokoiset tilat voivat reagoida muuttuviin olosuhteisiin. Kuluttajista puhui myös Maija Itkonen. Itkosen yrityksen nyhtökaura-proteiini saattaa osittain korvata korkeiden päästöjen karjataloutta. “Kasvissyönnistä on tulossa *new normal*”, Itkonen sanoi. Gold & Green on Itkosen mukaan ensisijaisesti teknologiayritys, joka tekee asiakaslähtöistä tuotekehitystä; nykyaikainen maa- ja metsätalous ei ole teknologiakeskustelun ulkopuolella.

“Autofirmat etsivät Suomesta investointiportfolioonsa MAAS-firmoja”

Liikenne-keskustelussa korostui niin ikään se, että päästövähennykset on mahdollistettava joka tasolla kuluttajien arjesta yhdyskuntasuunnitteluun. Vähennykset luovat mahdollisuuksia innovatiivisille yrittäjille. Mukana keskustelussa olivat Autoliiton **Pasi Nieminen**, Pyöräilykuntien verkoston **Matti Hirvonen**, liikenne- ja viestintäministeriön **Krista Huhtala-Jenks**, työ- ja elinkeinoministeriön **Timo Ritonummi**. Pasi Nieminen muistutti, että Suomen autokanta on niin vanhaa, että vuonna 2030 käytössä olevat autot myydään puolentoista vuoden kuluttua. Autoala on konservatiivinen, joten muutokset ovat hitaita. Krista Huhtala-Jenks taas uskoi, että ICT-puolella syntyvät innovaatiot saattavat muuttaa käytöstä nopeastikin. “Suomella on tässäkin kehityksessä liiketoimintamahdollisuuksia, sillä MAAS-ajattelu (mobility as a service) on Suomessa kehitetty. Autofirmat etsivät Suomesta investointiportfolioonsa MAAS-firmoja”, Huhtala-Jenks sanoi. MAAS-ajattelun kautta voidaan nopeuttaa esimerkiksi autokannan uudistusta, kun sen käyttöaste nousee palveluvälineeksi muuttumisen myötä. Matti Hirvosen edustama pyöräily on kustannustehokasta tapa vähentää liikenteen aiheuttamia päästöjä, mutta ei voi korvata autoja kaikessa liikkumisessa. “Lähes jokaisella on varaa vaikuttaa henkilökohtaisesti”, Hirvonen summasi.

Seminaarin lopuksi sen antia summasi kommenttipuheenvuorossaan Suomen ilmastopaneelin puheenjohtaja **Markku Ollikainen**.

Samoin kuin ministeri, Ollikainen korosti, että Pariisin prosessin myötä konkreettisia päästövähennyksiä on luvassa ympäri maailmaa, mikä tarkoittaa, ettei Suomi ole yhtä yksin kuin ennen. Samalla uusiutuvien energiamuotojen kysyntä lisääntyy ja investoinnit ja rahoitusvirrat valuvat pois fossiilisista. Mahdollisuuksia tarjoaa cleantech-vienti, joka on usein ei-päästökauppasektorilla. Suomen kilpailuvaltteja ovat tuotannon puhtaus ja energiatehokkuus.

Maataloudessa Ollikainen näki lukuisia mahdollisuuksia, joista hän nosti esiin erityisesti hiilensidonnan. Ollikaisen mukaan biopolttoaineiden rooli liikenteen päästövähennyksissä korostuu lyhyellä aikavälillä, mutta koska yhdyskuntarakenne määrittää mahdollisuuksia pitkällä aikavälillä, vuoden 2050 infraan on kiinnitettävä huomiota jo nyt. Asumisessa tärkeää on hajautettu energiantuotanto ja digitalisointi. Ollikaisen keskeinen viesti – joka kaikui myös yleisöstä – oli, että yhdyskuntaa täytyy tarkastella systeeminä, ei pohdita kerralla vain yhtä sektoria. Juuri tähän ilmastosuunnitelma 2030 tähtää.